

Twój biznes

1/2022(12)

Magazyn PARP

Fundusze Europejskie w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

DOBRCZE WYKORZYSTANE FUNDUSZE

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

PARP
Grupa PFR

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

1

Drogi Przedsiębiorco,

choć wciąż trwa realizacja projektów z programów operacyjnych na latach 2014-2021, możemy się pokusić o wstępne podsumowanie mijającej perspektywy finansowej. W ostatniej „siedmiolatce” za pośrednictwem PARP przyznano 15 mld zł dofinansowania z Funduszy Europejskich i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Wsparcie trafiło na projekty firm, jednostek samorządu terytorialnego czy ośrodków innowacji.

Szczególnie skorzystały start-upy z Polski Wschodniej – ponad tysiąc zyskało wsparcie w postaci udziału w programie inkubacji. Większość z nich aplikowała o dofinansowanie inwestycyjne. Suma udzielonego im wsparcia wynosi ok. 360 mln zł. Z kilkoma przykładami zapoznasz się w tym numerze magazynu.

Rok 2021 r. był szczególnie pracowity. Do naszej Agencji trafiło ponad 13 tys. wniosków o dofinansowanie z programów: Inteligentny Rozwój (POIR), Polska Wschodnia (POPW), Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). PARP podpisała z beneficjentami ponad 2,2 tys. umów o dofinansowanie z Funduszy Europejskich i Norweskich na łączną kwotę 2,8 mld zł.

O rosnącej popularności Akademii PARP mówi w tym wydaniu Michał Polański (czytaj na str. 3). Rok 2021 Akademia zaczynała z 32 kursami, a kończyła go z 46. Dwukrotnie wzrosła liczba aktywnych użytkowników, którzy znajdują na platformie praktyczną wiedzę z obszaru: marketingu, zarządzania, finansów, prawa oraz doskonalenia umiejętności miękkich. Możesz nie tylko skorzystać z naszej oferty, ale też zaproponować nowy kurs.

Zapraszamy do współpracy!

Zespół redakcyjny PARP

SPIS TREŚCI

- Kalendarium naborów [02](#)

POROZMAWIAJMY O...

- Akademia PARP – narzędzie dla młodego biznesu – rozmowa z Michałem Polańskim, dyrektorem Departamentu Wsparcia Przedsiębiorczości [03](#)

PODSUMOWANIE

- 2021 – rok wykorzystanych szans [06](#)

FUNDUSZE EUROPEJSKIE ZMIENIAJĄ POLSKĘ

- Efektywne chłodzenie [10](#)
- Sprytne turbiny [13](#)

WYDARZENIA

- Idea rozwoju Twojego biznesu [16](#)
- Monitoring trendów w innowacyjności [18](#)

KONKURSY

- Konkurs w schemacie „Innowacje w obszarze wód śródlądowych lub morskich – Blue Growth” [19](#)

PARP
Grupa PFR

Polska Agencja Rozwoju
Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83,
00-834 Warszawa
t: +48 22 432 80 80,
f: +48 22 432 86 20
e: biuro@parp.gov.pl
www.parp.gov.pl

Nabory wniosków w roku 2022

Poland Prize

nabór do 30 czerwca 2022 r.

GovTech Inno_Lab – oferta dla JST

nabór do 30 listopada 2022 r.

Akademia Menadżera MŚP – oferta dla przedsiębiorców

nabór do 31 maja 2022 r.

Kompetencje dla sektorów 2 – oferta dla przedsiębiorców

nabór do 30 czerwca 2022 r.

Dostępność szansą na rozwój – oferta dla przedsiębiorców

nabór do września 2022 r.

Nowy Start

nabór do 30 listopada 2022 r.

Kompetencje dla sektorów – oferta dla przedsiębiorców

nabór do 31 sierpnia 2023 r.

Rozwój start-upów w Polsce Wschodniej

nabór do 19 maja 2022 r.

Platforma startowa Unicorn Hub

nabór do 31 lipca 2022 r.

Platforma startowa Hub of Talents 2

nabór do 31 października 2022 r.

Platforma startowa Startup Heroes

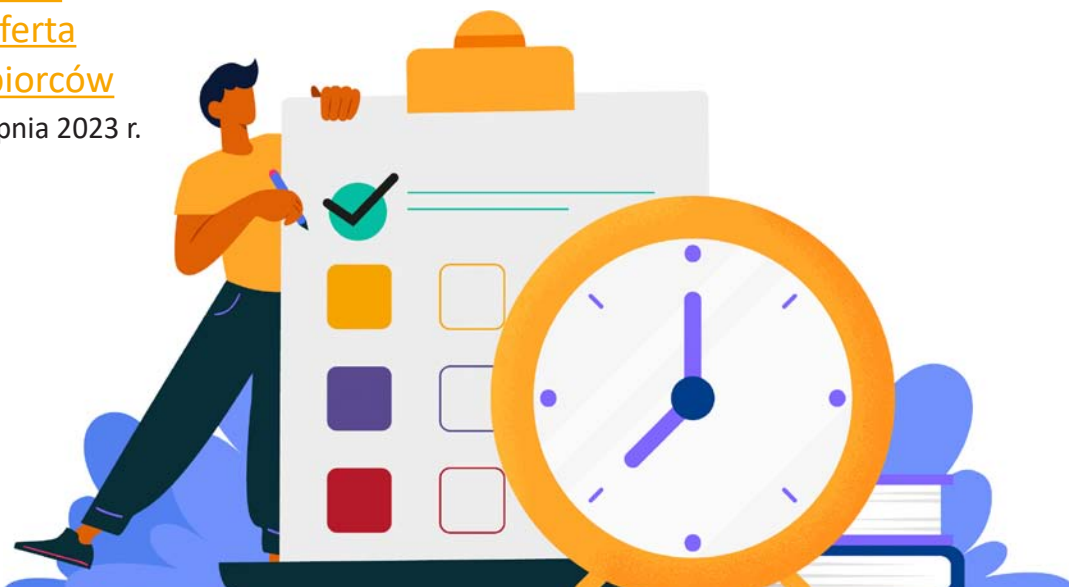
nabór do 31 października 2022 r.

Erasmus Global

nabór do 13 marca 2024 r.

Innowacje w obszarze wód śródlądowych lub morskich

nabór do 31 marca 2022 r.

AKADEMIA PARP – NARZĘDZIE DLA MŁODEGO BIZNESU

Akademia PARP pierwszą swoją odstonę miała w 2006 r. Jak wspiera przedsiębiorców i pracowników w podnoszeniu ich kompetencji?

Od tamtego czasu sporo się zmieniło. W czerwcu 2019 r. portal zyskał nowe oblicze – został dostosowany do obowiązujących standardów projektowania stron i kursów online oraz wymagań WCAG. Chcemy, by użytkownicy aktywnie współtworzyli Akademię PARP. I robią to, recenzując kursy i przysyłając swoje propozycje. Są tygodnie, w ciągu których

Największym zainteresowaniem odbiorców nieodmiennie cieszy się kurs „Jak założyć własną firmę” – mówi **Michał Polański**, dyrektor Departamentu Wsparcia Przedsiębiorczości w PARP.

napływa nawet kilkaset recenzji i postulatów. Nie jest to edukacja sformalizowana, ale trzeba zdać egzamin, by pozyskać certyfikat. Wiemy, że nasi główni użytkownicy nie mogą poświęcić zbyt wiele czasu na dokształcanie się.

Na potrzeby projektowania stworzyliśmy personę, czyli typowego klienta – jest nim osoba prowadząca działalność gospodarczą. Tacy przedsiębiorcy są zwykle specjalistami w wąskiej dziedzinie, którą zajmują się na co dzień. Ale prowadząc firmę, muszą się jednak znać trochę także na księgowości, marketingu czy kierowaniu pracownikami.

Czyli czego można się tu nauczyć?

Akademia dostarcza podstawowej i praktycznej wiedzy biznesowej w obszarach: marketingu, zarządzania, finansów, prawa oraz doskonalenia umiejętności miękkich. Wśród użytkowników portalu są nie tylko przedsiębiorcy z sektora MŚP, ale także pracownicy naukowcy, pracownicy

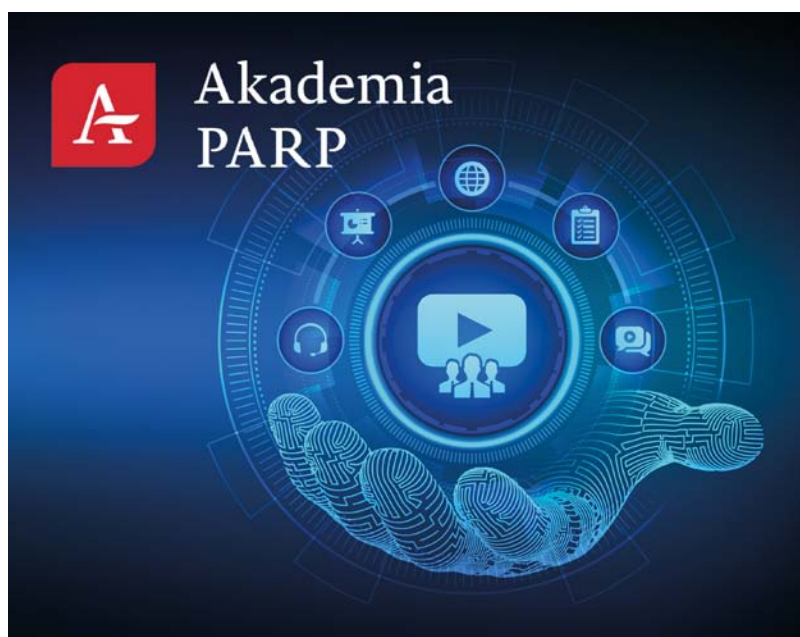
firm czy studenci. Zwracamy szczególną uwagę na początkujących przedsiębiorców. Dla tej grupy stacjonarne kursy oferują urzędy pracy. Młodzi jednak nie mają czasu, by dojeżdżać i spędzać godziny poza swoją podstawową pracą w ciągu dnia.

Kursy Akademii dostarczają zatem niezbędnej wiedzy we wspomnianych obszarach. To kręgosłup dla przedsiębiorcy. Akademia działa w ramach Centrum Rozwoju MŚP – oprócz niej oferujemy wiele innych narzędzi, jak webinary, podcasty, filmy instruktażowe, publikacje, projekty własne, a przede wszystkim Bazę Usług Rozwojowych (BUR), która łączy firmy szkoleniowe z osobami chcącymi poszerzać swoje kompetencje. Szkolenia i doradztwo świadczone przez podmioty zarejestrowane w BUR pozwalają uzupełniać i zdobywać wiedzę oraz umiejętności specjalistyczne.

Jak podsumować ostatni rok działalności Akademii PARP?

Zaczynaliśmy go z 32 kursami udostępnionymi na platformie, a zakończyliśmy z 46, na które zapisało się ponad 110 tys. użytkowników. Zespół obsługujący Akademię opracował i udostępnił użytkownikom 15 nowych kursów (jeden ze starszych kursów ze względu na dezaktualizację został z platformy usunięty). Ich tematyka dotyczyła obszaru finansów, HR, eksportu, zarządzania, design thinking oraz prawa.

Biorąc pod uwagę tych użytkowników, którzy są aktywni i już przeszli co najmniej jeden kurs, ubiegły rok zaczynaliśmy z ponad 40 tys. takich osób. Na koniec 2021 r. ich liczba zwiększyła się ponaddwukrotnie – do przeszło 86 tys. W 2021 r. wydaliśmy 42 862 certyfikaty potwierdzające ukończenie kursów. Średnio tygodniowo wydajemy ponad 800 certyfikatów. Pandemia wpłynęła na wzrost zainteresowania.

Które szkolenia są najbardziej popularne?

Nieodmiennie największym zainteresowaniem odbiorców cieszą się kursy: „Jak założyć własną firmę” (8593 certyfikaty wydane na koniec 2021 r.), „Media społecznościowe w biznesie” (6689 certyfikatów), „Umiejętności interpersonalne” (6130 certyfikatów). Zainteresowanie tymi kursami jest na tyle duże, że ich pozycja liderów w rankingu popularności jest niezagrożona.

Mamy też inne szkolenia, które pną się w górę. Uruchomiony w czerwcu 2020 r. kurs „Techniki sprzedaży” długo cieszył się umiarkowaną popularnością wśród użytkowników, a od marca ubiegłego roku nadrabia zaległości (2693 certyfikaty). „Biznesplan” szybko stał się bardzo popularny – uruchomiony w grudniu ub. roku, został ukończony przez 1962 osoby. Rosnącym zainteresowaniem cieszą się kursy „Motywowanie pracowników”, „Zarządzanie projektami dla początkujących”, „Cyberbezpieczeństwo”, „Budowanie i utrzymanie relacji z klientem”, „Spedycja i logistyka w eksporcie” czy „E-commerce w biznesie – kurs zaawansowany”.

Jak wygląda praca nad nowymi kursami?

Nasze kursy są inspirowane potrzebami uczestników Akademii PARP, stąd ta rosnąca liczba użytkowników. Uruchomienie nowego kursu wymaga wielu godzin pracy zarówno pod względem merytorycznym, jak i technicznym. Nad każdym pracuje ekspert merytoryczny, później kurs jest sprawdzany pod kątem merytorycznym przez dwóch specjalistów. Następnie przechodzą go osoby, które nie są specjalistami. To one jako pierwsi kursanci mogą podpowiedzieć, co należy poprawić, by zwiększyć przystępność tego materiału. Ponadto mamy uważnych użytkowników, którzy szybko nam wskazują, co należy poprawić.

Staramy się aby kursy były atrakcyjne pod względem graficznym, ale muszą też spełniać standardy WCAG. Przed publikacją przechodzą profesjonalny audyt. Trochę wysiłku wymaga aktualizacja już opublikowanych kursów. Choć staramy się tworzyć je w ten sposób, by nie były podatne na bieżące zmiany w prawie. Na przykład w kursie poświęconym podatkowi VAT zapoznajemy przedsiębiorców przede wszystkim z filozofią i głównymi zasadami jego działania. Aktualności na jego temat podaje prasa gospodarcza. Przedsiębiorca po naszym kursie będzie rozumiał, co czyta.

Co czeka użytkowników Akademii w najbliższej przyszłości? Jakie trendy warto brać pod uwagę w planowaniu zmian?

Podążamy za zmieniającymi się wymogami technicznymi. Przenieśliśmy Akademię na

nową platformę. Udoskonalamy kursy pod względem technicznym, poprawiamy ich wygląd graficzny, dbając o zapewnienie standardów WCAG (co jest szczególnie trudne dla kursów e-learningowych). Pracujemy nad poprawieniem interface'u, co wkrótce będzie widoczne w zakresie user experience.

Kursy są na bieżąco wysoko oceniane przez odbiorców (średnia 4,7). Cieszy nas szczególnie to, że te nowe uzyskują wyższe oceny (średnia 4,9) niż starsze

Akademia PARP działa podobnie jak sklep, gdzie każdy użytkownik może wybrać sobie, co chce. Dążymy jednak do tego, by tworzyć dla użytkownika coś w rodzaju ścieżki rozwoju.

Po wejściu do kursu będzie otrzymywał propozycje innych szkoleń, artykułów i filmów. Myślimy nad powiązaniem wszystkich projektów w jeden ekosystem.

Zmiany w edukacji zaczęły się dużo wcześniej, ale pandemia przyspieszyła ich wdrożenie. Dzięki nowoczesnym narzędziom możemy szybciej odpowiedzieć na wymogi rynku pracy związane z dużą elastycznością. Podaż specjalistów jest ograniczona, więc pracownicy będą się dokształcać i zdobywać nowe umiejętności. Nowe schematy przyswajania wiedzy ułatwiają ten proces. Ważna jest dla nas kultura współdzielenia wiedzy, więc nadal będziemy się wczytywać w propozycje płynące z rynku. W tym roku opublikujemy prawdopodobnie 15 kolejnych kursów.

2021 – ROK

WYKORZYSTANYCH SZANS

W latach 2014-2021 za pośrednictwem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości przyznano ponad 15 mld zł dofinansowania z Funduszy Europejskich i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Wsparcie trafiło na projekty przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego czy ośrodków innowacji inkubujących start-upy.

W 2021 r. do PARP trafiło ponad 13 tys. wniosków o dofinansowanie z programów: Inteligentny Rozwój (POIR), Polska Wschodnia (POPW), Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). – W miniony rok firmy weszły doświadczone pandemią, ale i głodne nowych szans i wiedzy. Przedsiębiorcy są świadomi wsparcia, które mogą uzyskać, by radzić sobie ze zmieniającą się rzeczywistością – mówi Mikołaj Różycki, p.o. prezes PARP. PARP podpisała z beneficjentami ponad 2,2 tys. umów o dofinansowanie z Funduszy Europejskich i Norweskich na łączną kwotę 2,8 mld zł. O kolejne 2 mld zł ze środków UE projektodawcy ubiegali się w 20 prowadzonych przez PARP naborach wniosków.

Start-upy na start

Start-upy wraz z innymi mikro-, małymi i średnimi firmami stanowią przeważającą część przedsiębiorstw w Polsce, wytwarzających trzy czwarte wartości PKB. Pomoc w zakładaniu i rozwoju biznesu za pośrednictwem ośrodków

innowacji oferują programy Polska Wschodnia i Inteligentny Rozwój.

W 2021 r. PARP kontynuowała program „Platformy startowe” oraz konkurs „Rozwój start-upów w Polsce Wschodniej” (zasilane środkami POPW). Platformy dotychczas rozpatrzyły prawie 10 tys. innowacyjnych pomysłów (w 2021 r. wpłynęło aż 3 tys. zgłoszeń). Ponad tysiąc z tych projektów zyskało wsparcie w postaci udziału w programie inkubacji. Większość z nich aplikowało potem o dofinansowanie inwestycyjne (do 1 mln zł). Suma wsparcia udzielonego start-upom z Polski Wschodniej wynosi ok. 360 mln zł, z czego w 2021 r. podpisano 159 umów na ponad 149 mln zł dofinansowania.

Start-upy spoza Polski Wschodniej, w tym z zagranicy, mogły zgłaszać się do wyłonionych przez PARP operatorów w „Programach akcelerycyjnych” POIR. Dotychczas z tej możliwości skorzystało prawie 6 tys. start-upów. Łącznie zawarto z nimi 600 umów, proces

Norweski Mechanizm Finansowy

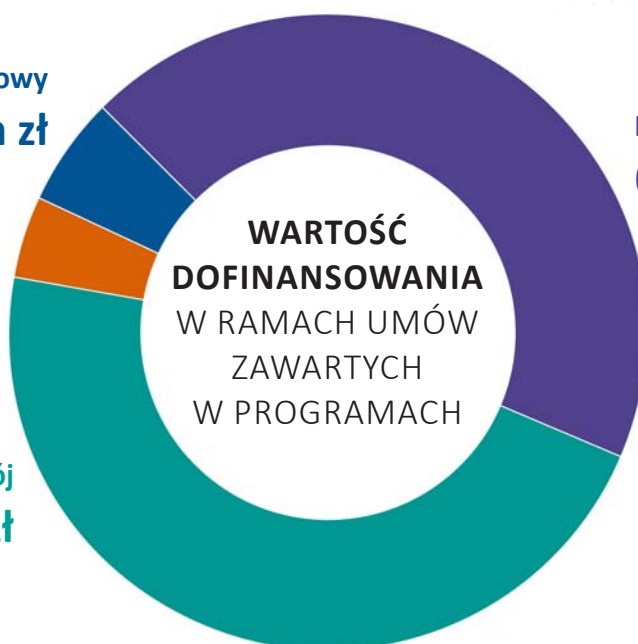
831 mln zł

Wiedza Edukacja Rozwój

652 mln zł

Inteligentny Rozwój

7,2 mld zł

Polska Wschodnia

6,8 mld zł

akceleracji zakończyło 475 z nich. 127 młodych firm wdrożyło przedsięwzięcia opracowane w procesie akceleracji.

– W 2018 r. PARP uruchomiła pilotaż Poland Prize, pierwszy publiczny program wizowy dla start-upów. Oferta przeniesienia firmy do Polski, wsparcie polskich akceleratorów i dostęp do branżowych partnerów skutkowało ponad 2,6 tys. zgłoszeń z prawie 100 krajów. W obecnej edycji tylko w 2021 r. otrzymaliśmy prawie tysiąc zgłoszeń start-upów z zagranicy – mówi Marcin Seniuk, dyrektor Departamentu Rozwoju Start-upów PARP.

Polska Wschodnia z lepszą infrastrukturą

– Dzięki wsparciu z POPW w województwach położonych na wschodzie kraju zostanie zakupionych łącznie ponad 250 autobusów, trolejbusów oraz tramwajów na potrzeby rozwoju komunikacji miejskiej w miastach wojewódzkich. Łącznie we wszystkich latach trwania programu w ramach działania „Zrównoważony transport miejski” oraz „Infrastruktura drogowa” podpisano 42 umowy o dofinansowanie na kwotę blisko 4 mld zł. W 2022 r. do samorządów Polski

Wschodniej trafi kolejne 273 mln zł na poprawę infrastruktury drogowej – mówi Maciej Berliński, dyrektor Departamentu Projektów Infrastrukturalnych PARP.

Beneficjentami wsparcia były m.in. miasto Białystok oraz gminy: Kielce, Lublin, Olsztyn oraz Rzeszów.

Badania i rozwój

Programy Polska Wschodnia i Inteligentny Rozwój wspierają MŚP we wzmacnianiu ich innowacyjności i konkurencyjności. – W konkursie „Badania na rynek”, uruchomionym po raz pierwszy w 2015 r., do dofinansowania wybrano ponad 700 projektów mających na celu wdrożenie wyników prac B+R. PARP obsługuje 530 umów o dofinansowanie projektów na kwotę przeszło 4,3 mld zł, z których ponad 200 zostało już w pełni zrealizowanych – mówi Izabela Wójtowicz, dyrektor Departamentu Wdrożeń Innowacji w Przedsiębiorstwach PARP.

W konkursie „Wdrażanie innowacji przez MŚP” dla firm z Polski Wschodniej w 2021 r. podpisano 28 umów na niemal 195 mln zł

dofinansowania. W sumie w perspektywie 2014-2020 zawarto ich 146, na kwotę prawie 762 mln zł unijnego wsparcia.

Natomiast w konkursie „Bony na innowacje dla MŚP” (etap usługowy i inwestycyjny) w latach 2014-2021 podpisano 1397 umów na ponad 372 mln zł dofinansowania, z czego w samym 2021 r. wsparto 346 firm kwotą 103 mln zł.

Niezbędne nowe kompetencje

Epidemia przyspieszyła rewolucję technologiczną. Tylko w 2021 r. PARP przyznała ponad 160 mln zł przedsiębiorcom oraz podmiotom świadczącym usługi szkoleniowe i doradcze na działania związane z rozwojem firm i ich pracowników.

Do końca 2021 r. ponad 8000 pracowników skorzystało z programu „Akademia Menadżera MŚP”, skierowanego do mikro-, małych oraz średnich firm, które planują szkolenia dla menedżerów lub osób przewidzianych do awansu na stanowisko kierownicze.

Baza Usług Rozwojowych (BUR) od ponad 6 lat łączy firmy szkoleniowe z osobami, które chcą poszerzać kompetencje. 2021 r. był rekordowy – zrealizowano niemal 31 tys. usług szkoleniowych i doradczych. Trwały one łącznie 1 125 287 godzin. Każdego miesiąca publikowano średnio 11 tys. nowych usług rozwojowych, dostępnych dzięki platformie BUR. łącznie odnotowano aż 139,5 tys. zapisów na szkolenia.

Agencja od lat rozwija własną platformę – Akademia PARP, na której oferuje bezpłatne kursy on-line z zakresu marketingu, zarządzania, finansów, prawa oraz doskonalenia umiejętności miękkich. W poprzednim roku na 46

W promocji robota rehabilitacyjnego kończyn dolnych dla dzieci o nazwie PRODRUMUS firma Prodrumus wykorzystwała wsparcie z działania „Go to brand”

aktywnych kursów zapisało się ponad 110 tys. użytkowników (więcej w rozmowie na str. 3).

Cyfryzacja i robotyzacja

Pandemia COVID-19 pokazała, jak ogromną rolę w zapewnieniu stabilności działania biznesu odgrywa cyfryzacja. W odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców, w 2021 r. PARP uruchomiła nowy instrument dla firm przeznaczony na zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych – „Bony na cyfryzację” POIR. Dostępny budżet pozwoli wesprzeć ponad 500 firm.

Spółka Roto-Tech opracowała dom na wodzie dzięki dofinansowaniu z naboru „Design dla przedsiębiorców”

Nowością w ofercie Agencji był także nabór „Przemysł 4.0” finansowany z POIR. PARP wybrała 37 najlepszych projektów przedsiębiorstw produkcyjnych gotowych do wdrożenia działań związanych z transformacją, które otrzymają łącznie 24 mln zł. Projekty dotyczyły obszarów m.in. technologicznego (roboty przemysłowe), integracji technologii informatycznych i operacyjnych (IT/OT) czy tworzenia systemów cyberfizycznych (CPS).

Wkraczaj w przyszłość z PARP

W 2022 r. Agencja będzie realizowała ostatnie nabory wniosków w ramach kończącej się perspektywy finansowej (sprawdź [Kalendarium naborów](#)). Z kolei z Norweskiego Mechanizmu Finansowego niemal 10 mln euro trafi na innowacje w obszarze wód śródlądowych i morskich dla MŚP. W Akademii PARP

udostępnionych też będzie kilkanaście nowych bezpłatnych kursów e-learningowych.

W perspektywie finansowej 2021-2027 PARP będzie zaangażowana w realizację trzech krajowych programów operacyjnych oraz Krajowego Planu Odbudowy. W ramach Funduszy Europejskich uruchamiane będą konkursy w programach: Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) oraz Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS). PARP przygotowała założenia działań na łączną kwotę blisko 5 mld euro – przede wszystkim dla przedsiębiorców, ale też JST z obszaru Polski Wschodniej.

Pełną wersję tekstu „[Fundusze Europejskie i Norweskie – kolejny rok wykorzystanych szans](#)” przeczytasz w „Pulsie Biznesu”.

EFEKTYWNE CHŁODZENIE

Gdy w upalny dzień rozpylisz mgiełkę wody przed twarzą, poczujesz chłód. Dzieje się tak dlatego, że energia skumulowana w gorącym powietrzu jest zużywana na odparowanie wody. Podobnie na agregat urządzenia klimatyzacyjnego działa system chłodzenia adiabatycznego produkowany przez firmę Systemy SCA Sp. z o.o.

Produkt spółki z Lublina rozwiązuje dwa problemy. – Nasz system pozwala obniżyć zużycie energii przez urządzenia klimatyzacyjne, a także zwiększyć ich wydajność. W trakcie upałów klimatyzatory nie dają sobie rady,

dlatego większość klientów zdecydowała się dotychczas na chłodzenie adiabatyczne ze względu na problemy z wydajnością – mówi Radosław Sosnowski, autor rozwiązania i założyciel spółki Systemy SCA.

Radosław Sosnowski, założyciel spółki Systemy SCA

Sposób działania

Technologia oferowana przez firmę pozwala obniżyć temperaturę powietrza na wejściu do urządzenia klimatyzacyjnego. Na system składa się siatka rozpięta dookoła urządzenia chłodniczego, system dystrybucji wody, czujniki oraz sterownik połączony z serwerami firmy poprzez internet. Najczęściej urządzenie załącza się, gdy temperatura powietrza zewnętrznego jest wyższa niż 23/24 stopnie Celsjusza. Woda dostarczana do modułów natryskowych zwilża siatkę, na której tworzy się film wodny. Powietrze obniża swoją temperaturę dzięki odparowaniu cieczy obecnej na siatce. Jest to proces termodynamiczny opisany w fizyce i znany jako przemiana adiabatyczna (stąd nazwa rozwiązania).

Inkubacja pomysłu

Inspiracje często przychodzą niespodziewanie. – Z wykształcenia jestem chłodnikiem. Natknąłem się kiedyś na rozwiązanie europejskie, które również montuje się na urządzeniu klimatyzacyjnym. Przyglądając się mu, stwierdziłem, że mogę to zrobić lepiej i taniej. Wprowadziłem modyfikacje dotyczące dystrybucji wody, sposobu montażu i systemu sterowania. Pomysł kiełkował, ale ze względu na brak finansowania czekałem na odpowiedni moment. Wreszcie kolega namówił mnie, by iść z tym pomysłem do Platformy startowej Kieleckiego Parku Technologicznego – wyjaśnia Radosław Sosnowski. Platformy startowe utworzono dzięki środkom z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia. Do nich trafiają innowatorzy, którzy chcą swoje pomysły zamienić w rentowny biznes.

Fundusze Europejskie przyspieszają

Obecność na Platformie startowej przyspieszyła powstanie firmy, dopracowanie pomysłu, a przede wszystkim dała możliwość pozyskania dofinansowania. – Zaaplikowaliśmy do poddziałania 1.1.2 „Rozwój start-upów w Polsce Wschodniej”. Panel ekspertów wysoko nas ocenił i nasz pomysł znalazł się w pierwszej dziesiątce. Dzięki pieniądзом z dofinansowania (niemal 800 tys. zł) zrobiliśmy pilotaże, dopracowaliśmy system sterowania i wprowadziliśmy poprawki technologiczne, przygotowaliśmy materiały marketingowe i całą bazę niezbędną do wejścia na rynek – wspomina założyciel. Firma rozpiła projekt inwestycyjny na dwa lata i w tym czasie udało się zrobić wiele pilotaży, m.in. na jednym z obiektów Zalando. Pomiar wykazały, że system schładzania adiabatycznego zapewnia 17-procentową oszczędność energii. Firma dostała także pozytywną rekomendację od jednego z producentów klimatyzacji. W tym czasie

wystąpiła o ochronę na wzór użytkowy (zastrzeżenia dotyczące konstrukcji i sposobów mocowania).

Początki w garażu

Samochód czy biznes? Można odnieść wrażenie, że z tym dylematem mierzą się założyciele start-upów. – Na początku przy małej skali robiliśmy wszystko w garażu. Teraz

mam podwykonawcę, który pod naszym nadzorem przygotowuje i składa system w całość – mówi Radosław Sosnowski. Takie początki nikogo nie muszą zrażać. Amerykańskie Apple, Google, Microsoft czy polski Atlas – te firmy też zaczynały w garażu. Sukces przychodzi dzięki konsekwencji. – Jeszcze rok temu myśleliśmy, by osobno wprowadzić do sprzedaży moduł sterowania, który równie dobrze może służyć do monitorowania

urządzeń klimatyzacyjnych i ich diagnostyki. Postanowiliśmy się jednak skoncentrować na głównym produkcie. Środki ze sprzedaży reinwestujemy w rozwój produkcji. Dzięki outsourcingowi zredukowaliśmy koszty stałe i jesteśmy rentowni. Mamy pozytywną odpowiedź z rynku – dodaje założyciel.

Rynek

Oferta firmy jest adresowana do wszystkich właścicieli systemów klimatyzacyjnych. To przede wszystkim branża przemysłowa, właściciele i administratorzy centrów i sieci handlowych, sklepów wielkopowierzchniowych, biurowców, magazynów, hal logistycznych i produkcyjnych, hoteli i innym większych obiektów. Aktualnie doświadczamy bardzo znaczącego wzrostu cen energii. SCA to rozwiązanie, które pozwala na zapewnienie znaczących oszczędności finansowych w obszarze klimatyzacji – nawet 17%. Dynamiczna sytuacja na rynku energii zapewne będzie dla przedsiębiorców dodatkową zachętą do poszukiwania oszczędności w zużyciu energii.

System chłodzenia adiabaticznego firmy Systemy SCA obniża zużycie energii przez urządzenia klimatyzacyjne i zwiększa ich wydajność

13

SPRYTNE TURBINY

Start-up założony przez naukowca z Politechniki Rzeszowskiej opracował pomysłowe i tanie rozwiązanie dla właścicieli oczek wodnych i stawów rybnych. Ekologiczny bezobsługowy system do napowietrzania akwenów oparty na technologii małogabarytowych turbin wiatrowych zapobiega tworzeniu się stref beztlenowych w wodzie.

Jak narodził się pomysł? – Tak naprawdę to był pomysł mojego ojca, który hobbystycznie konstruował i wytwarzał turbiny wiatrowe. Pierwszą zbudował w 1991 r. Ona zresztą wciąż działa. To, co teraz robimy, jest kontynuacją tamtej idei. Oczywiście mocno zmodyfikowaliśmy ww. turbiny, są one wytwarzane przy użyciu zaawansowanych narzędzi technologicznych, jak maszyny numeryczne – mówi dr inż. Piotr Strojny, prezes zarządu [PTS Investments Sp. z o.o.](#), który zrobił doktorat z budowy i eksploatacji maszyn. Pracuje dziś w Katedrze Inżynierii Lotniczej i Kosmicznej na Politechnice Rzeszowskiej. Ma zatem odpowiednie przygotowanie i specjalistyczną wiedzę na temat konstrukcji maszyn i ich optymalizacji.

Precyzja projektowania

Ojciec pana Piotra dzięki swojej turbinie przywrócił życie w stawie należącym do rodziny. Skonstruowane przez niego urządzenie spręża powietrze, które poprzez przewód położony na dnie zbiornika jest wciągane do

Ekologiczny bezobsługowy system do napowietrzania akwenów

wody. Turbiny wytwarzane dziś przez spółkę PTS Investments sprzedawane pod marką „ASPAE” to zaawansowana technologia. Cechuje je duża wydajność (do 34 tys. l/dobę) oraz cicha praca wiatraka i pompy tłokowej. – W turbinach montujemy łopatki własnej konstrukcji. Są wzorowane na cienkościennych profilach lotniczych, dzięki czemu największą wydajność uzyskują przy niskich obrotach. Tanie chińskie turbiny zamawiane na platformach aukcyjnych może ładnie wyglądać, lecz mają wysoki próg startowy – co najmniej 4 m/s. Przez większość czasu w warunkach wietrznych panujących w Polsce one prawie nie działają. Nasze zaczynają się kręcić przy wietrze o prędkości 1-1,5 m/s – wyjaśnia prezes PTS Investments. Takie urządzenia wymagają precyzyjnego zaprojektowania i przetestowania. Dzięki czemu są niemal bezawaryjne, a w dodatku w pełni bezobsługowe i proste w montażu.

Od systemu napowietrzania...

Odbiorcami tego produktu są właściciele przydomowych oczek wodnych, którzy zmagają się z problemami wynikającymi ze zbyt niskiego poziomu tlenu w wodzie. Dzięki turbinie można w prosty, tani i ekologiczny sposób zredukować zanieczyszczenie glonami i stworzyć dobre warunki dla ryb i roślinności. – W profesjonalnych hodowlach ryb systemy ASPAE stanowią wygodne rozwiązanie wspomagające, bo są samowystarczalne. Nie wymagają dostępu do zewnętrznego źródła zasilania energią. By uniezależnić napowietrzanie od warunków pogodowych, opracowaliśmy system hybrydowy, w którym oprócz turbiny jest panel fotowoltaiczny i magazyn energii – mówi Piotr Strojny.

... do produkcji energii

W ciągu kilku miesięcy PTS Investments wprowadzi na rynek turbiny i zestawy

Piotr Strojny, prezes zarządu PTS Investments Sp. z o.o.

wytwarzające energię elektryczną, przeznaczone do zasilania domków letniskowych czy małych domów jednorodzinnych. – Dotychczas koncentrowaliśmy się na turbinach do napowietrzania zbiorników. W nowej konstrukcji sprężarki powietrza zostaną zastąpione generatorami energii elektrycznej. Turbiny do wytwarzania energii elektrycznej będą stosowane jako systemy wspomagające. Praca w układach hybrydowych – wraz z systemem paneli i magazynowania energii – powinna zapewnić większą ciągłość w dostawie prądu z odnawialnych źródeł energii – wyjaśnia Piotr Strojny. Taki system w jakimś stopniu może uniezależnić właścicieli domków od dostawców energii. Urządzenia mogą pracować w systemie off grid (niezależnie od sieci energetycznej) lub

on grid (współpracując z siecią). W tym drugim modelu nadwyżkę energii, która nie „zmieści się” w wbudowanych akumulatorach żelowych, będą oddawały do sieci. – To rozwiązanie nie wymaga wielkiej inwestycji i obciążenia połowy dachu panelami fotowoltaicznymi. Nasz zestaw przychodzi w paczce i każdy może go zamontować samodzielnie – dodaje konstruktor. Oczywiście w przypadku połączenia go z siecią wymagane jest zaangażowanie elektryka z odpowiednimi kwalifikacjami.

Od platformy do własnego zakładu

Piotr Strojny rozwinął firmę dzięki funduszom europejskim. Kilka lat temu dla Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, która zainicjowała platformę startową Start In Podkarpackie, prowadził kursy z rysunku

technicznego. Dowiedział się wówczas, że Program Operacyjny Polska Wschodnia finansuje tworzenie start-upów, które dysponują innowacyjnymi rozwiązaniami. Stąd pozyskał na rozwój ok. 800 tys. zł. – Uznałem, że małowabarytowe turbiny wiatrowe mają duży potencjał komercjalizacji. Ostatnie lata to dynamiczny rozwój firmy. Mieliśmy drobne wyhamowanie w czasie pandemii, ale wykorzystaliśmy ten okres na przeniesienie się z Rzeszowa do nowej lokalizacji, w okolice Lubaczowa, gdzie w miejscowości Łukawiec wybudowaliśmy zakład o powierzchni 400 m kw. Dokupiliśmy trochę maszyn i mocno się rozwinęliśmy. 80 proc. elementów sami wykonujemy. Podzlecamy tylko np. malowanie proszkowe urządzeń – opowiada Piotr Strojny. Teraz firma pracuje nad planami ekspansji zagranicznej.

Turbiny marki PTS Investments zaczynają się kręcić już przy wietrze o prędkości 1-1,5 m/s

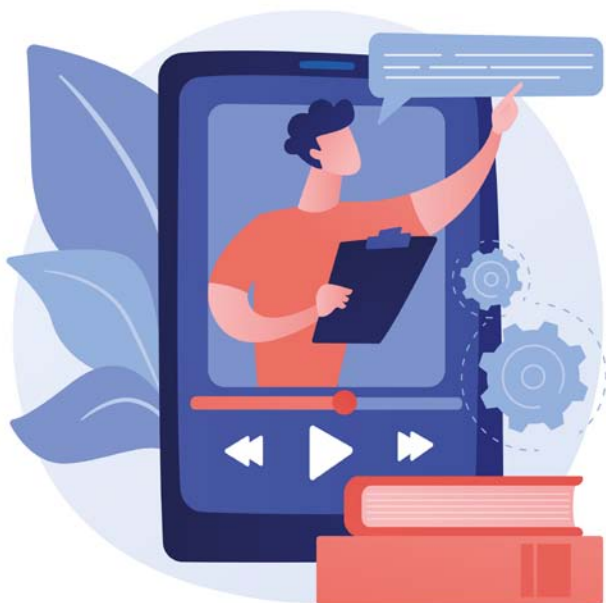
IDEA ROZWOJU TWOJEGO BIZNESU

Od 15 września do 15 grudnia 2021 r. PARP zrealizowała cykl 28 wideokonferencji edukacyjnych „Idea rozwoju Twojego biznesu”. Na żywo na stronie wydarzenia obejrzało je łącznie 19 338 osób oraz 14 179 na fanpage’u PARP. Ten sposób przekazywania wiedzy przedsiębiorcom praktycznie zastąpił spotkania bezpośrednie, w salach konferencyjnych.

Głównymi organizatorami konferencji byli Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości wraz z kilkunastoma partnerami. [Materiały z każdej konferencji są nadal dostępne](#) dla przedsiębiorców, samorządowców oraz pracowników sektora publicznego. Do końca

ubiegłego roku wszystkie wideokonferencje, opublikowane w serwisie YouTube PARP, obejrzało ponad 7300 osób. Elementem cyklu wideokonferencji była strona internetowa „Tarcza antykryzysowa dla biznesu”, służąca do streamingu wideokonferencji i kontaktu z przedsiębiorcami. Od początku jej istnienia

do 15 grudnia br. zanotowano 49 125 odsłon. Wideokonferencje dotyczyły takich zagadnień, jak „Zawody i kompetencje przyszłości – impuls rozwojowy dla polskiej gospodarki”, „Wsparcie dla indywidualnych innowatorów – Program Strefa Pomysłodawcy”, „Cyfrowy ekosystem gospodarki 4.0 – Platforma cyfrowa” czy regulacje prawne mające wpływ na działalność firm.

Zamówienia przyjazne

Coraz więcej MŚP uczestniczy w przetargach, które na początku ubiegłego roku stały się bardziej przyjazne dla firm. Jedną z wideokonferencji dotyczyła właśnie tego obszaru. – Istotne modyfikacje dotyczą np. wadium. Zrezygnowano z żądania wadium w postępowaniach o wartości równej lub powyżej progów unijnych. Z kolei do 1,5 proc. wartości zamówienia zmniejszyła się maksymalna kwota wadium w postępowaniach poniżej progów unijnych (wcześniej mogła sięgnąć 3 proc.) – mówiła Izabela Fundowicz, zastępca dyrektora Urzędu Zamówień Publicznych. Inne są także terminy związania z ofertą. Wykonawca nie jest związany dłużej niż 90 dni oraz 120 dni (jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych jest

równa co najmniej 20 mln euro, a dla dostaw lub usług – 10 mln euro). W zamówieniach poniżej progów unijnych ten termin wynosi 30 dni. Izabela Fundowicz informowała, że wprowadzono możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów. Rozszerzono zakres odwołania i wydłużono termin na wniesienie skargi (z 7 na 14 dni).

Negocjacje w pzp

Karol Kacprzak, z Urzędu Zamówień Publicznych (UZP), opowiedział, jak wyglądają negocjacje w pzp. W ustawie są określone formalne aspekty, zasady i przedmiot negocjacji. O formalnych aspektach negocjacji decyduje zamawiający. Ustawa wprowadziła dwie zasady negocjacyjne: równego traktowania wykonawców (zakaz dyskryminacji i zakaz preferencji, zamawiający musi zachować równość, bezstronność) i poufności (zamawiający nie może ujawniać innym uczestnikom postępowania informacji).

Po partnersku

Wiele zmian wprowadzono do umów o zamówienia publiczne. – Nowe ustalenia mają zrównoważyć pozycję stron umowy, aby wykonawcy byli traktowali w sposób bardziej partnerski przez zamawiających, czyli podmioty wydatkujące środki publiczne – mówiła Anna Węclawska, również z UZP. Omówiła mechanizmy równoważące pozycję stron: zasadę współdziałania zamawiającego i wykonawcy, niedopuszczanie klauzul abuzywnych (postanowień, które kształtują obowiązki wykonawcy w sposób rażąco nieproporcjonalny do rodzaju zamówienia oraz ryzyk związanych z jego realizacją), obligatoryjne postanowienia umów (np. termin trwania umowy, warunki zapłaty wynagrodzenia, łączna maksymalna wysokość kar umownych) oraz klauzulę waloryzacyjną.

MONITORING TRENDÓW W INNOWACYJNOŚCI

Ukazał się [kolejny „Monitoring trendów w innowacyjności”](#), zrealizowany w ramach projektu inno_LAB będącego częścią Monitoringu Narodowych Systemów Innowacji (NSI). Jego celem jest systematyczne wyszukiwanie i analizowanie zjawisk technologicznych, społecznych, politycznych czy gospodarczych, które wpływają na rozwój innowacyjnych rozwiązań, wzrost przedsiębiorstw, a także poprawę jakości życia społeczeństw. W szczególności monitorowane są kraje, których NSI są uznawane za wysokorozwinięte, a funkcjonujące tam rozwiązania mogą stanowić inspirację dla działań w Polsce.

Najnowszy Monitoring pokazuje wyraźny zwrot w kierunku zrównoważonego rozwoju i uwzględniania w planach wzrostu dobra klimatu. Światowe gospodarki ogłaszają również zwiększenie digitalizacji procesów związanych z administracją państwową i biznesem. Wszystko to będzie zgrzywać się ze wzmocnieniem bezpieczeństwa cyfrowego.

– Celem monitoringu jest systematyczne analizowanie zjawisk technologicznych, społecznych, politycznych i gospodarczych, które wpływają na rozwój innowacyjności, poprawę jakości życia społeczeństw oraz wzrost przedsiębiorstw. Cykliczne raporty skupiają się głównie na krajach, których systemy innowacji są uważane za wysoko rozwinięte – powiedział Piotr Nowak, minister rozwoju i technologii.

Tegoroczny, jedenasty raport skupia uwagę m.in. na wzroście znaczenia trendu

związanego ze zrównoważonym rozwojem. Słyszane z innowacyjności kraje podkreślają konieczność uwzględniania w planach rozwojowych dobra planety i społeczeństwa. Opracowane rozwiązania poznajemy na przykładzie m.in. Francji, Irlandii, Hiszpanii czy Japonii.

Drugim kluczowym trendem jest tworzenie cyfrowych miejsc pracy, w których wykorzystywane są m.in. narzędzia społecznościowe, aplikacje do komunikacji oraz delegowania zadań, narzędzia do przechowywania danych online, systemy zarządzania wiedzą i udostępniania treści. To także digitalizowanie wszystkich procesów biznesowych.

KONKURS W SCHEMACIE „INNOWACJE W OBSZARZE WÓD ŚRÓDLĄDOWYCH LUB MORSKICH – BLUE GROWTH”

Od 1 lutego do 31 marca br. można składać wnioski w nowej edycji konkursu w schemacie „Innowacje w obszarze wód śródlądowych lub morskich – Blue Growth”, który jest częścią programu „Rozwój przedsiębiorczości i innowacje”. Inicjatywy zgłaszane do konkursu powinny dotyczyć tzw. niebieskiego wzrostu, czyli dążyć do zapewnienia najbardziej wydajnego i zrównoważonego wykorzystania zasobów wód i wybrzeży.

Konkurs jest skierowany do mikro-, małych oraz średnich przedsiębiorstw, które zamknęły przynajmniej jeden rok obrotowy i przynajmniej w jednym zamkniętym roku obrotowym, w okresie ostatnich trzech lat, ich przychody ze sprzedaży towarów i usług nie były niższe niż 20 tys. euro.

Wsparcie można przeznaczyć przede wszystkim na działania służące opracowaniu, zastosowaniu lub wprowadzeniu na rynek (komercjalizacji) innowacyjnych procesów, produktów, usług lub rozwiązań. Dofinansowaniem można objąć:

- działania inwestycyjne (m.in. w portach morskich lub śródlądowych):
 - maszyny i urządzenia
 - roboty budowlane
 - wartości niematerialne i prawne
 - dodatkowe koszty w zakresie ochrony środowiska
- eksperymentalne prace rozwojowe
- usługi doradcze.

W zależności od celu wsparcia dofinansowanie przedsiębiorcy wyniesie:

- na usługi doradcze: **do 50 proc.** wartości wydatków kwalifikowanych,
- na inwestycje: **od 30 proc. do 70 proc.** wartości wydatków kwalifikowalnych, zgodnie z mapą pomocy regionalnej (mikro- i małe przedsiębiorstwa – premia +20 proc., średnie przedsiębiorstwa – premia +10 proc.),
- na prace rozwojowe: **od 35 proc. do 45 proc.** wartości wydatków kwalifikowanych,
- na inwestycję w portach morskich lub śródlądowych: **do 80 proc.** wartości kosztów kwalifikowanych,
- na dodatkowe koszty w zakresie ochrony środowiska: **do 80 proc.** wartości wydatków kwalifikowanych (w zależności od typu pomocy oraz wielkości i lokalizacji przedsiębiorstwa).

Dodatkowe punkty otrzymają projekty, które realizowane będą z norweskim partnerem.

Całkowita kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów: 9 350 000 euro.

Na projekt możesz otrzymać równowartość od 200 tys. do 2 mln euro.